

Бондар А.-Є. Т., здобувачка 1-го курсу магістратури
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна.

Науковий керівник – Нагорна Н. В., канд. пед. наук, доц.,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ І ОСНОВНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ЇХ ЗДІЙСНЕННЯ

Нові реалії зумовлюють необхідність реформувати освіту, робити її водночас безпечною та ефективною. Дистанційна освіта набирає поширення у світі, і в нашій країні також. Варто зауважити, що прогрес не стоїть на місці. Суспільство активно рухається в бік технологізації і глобалізації. Основними ідеями сучасної педагогіки є створення єдиного всесвітнього освітнього простору і відкриття доступу до отримання знань усім людям, незалежно від місця проживання та фізичних особливостей.

УВ контексті цього напрямку розвитку освіти дистанційне навчання стає надзвичайно актуальним, адже дає можливість отримувати освіту, не виходячи з дому; налагоджувати зв'язок із викладачами з будь-якого куточку світу та отримувати доступ до більшої кількості джерел інформації. Оскільки освіта, разом з наукою, суспільно-політичними інститутами, засобами масової інформації та культурою, виступає важливим фактором створення високоефективної економіки, ключовим засобом формування громадянського суспільства, модернізація цієї сфери суспільного життя надзвичайно важлива для нашої країни. В. Ю. Биков дає терміну «дистанційне навчання таке визначення: «Дистанційне навчання – форма організації і реалізації навчально-виховного процесу, за якою його учасники здійснюють навчальну взаємодію принципово й переважно на відстані, яка не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч...» [1].

Дистанційне навчання у сучасному світі передбачає використання технічних засобів. Зрозуміло, що для проведення освітніх занять потрібні спеціалізовані програми і платформи для проведення уроків. Розглянемо деякі з них. Існує декілька видів занять у дистанційній формі. Саме вид заняття зумовлює використання тих чи інших програм, платформ, ресурсів.

Вступне заняття за курсом інформує здобувачів освіти щодо проблематики курсу, тем майбутніх занять, повідомляє, який обсяг знань вони отримають після завершення курсу [2]. Для економії часу і підвищення ефективності

вступну інформацію можна надіслати за допомогою електронної пошти у вигляді буклету, презентації чи у вигляді набору вебсторінок на освітньому сервері.

Чатзаняття – навчальні заняття, які здійснюються з використанням чат-технологій [2]. Вони проводяться в режимі «онлайн», тому студенти / учні і викладач повинні мати одночасний вільний доступ у спеціально створений чат (мережа для швидкого обміну короткими текстовими повідомленнями). Найпопулярнішими платформами для проведення подібних занять є месенджери (Discord, Snapchat, Kik, Facebook Messenger Lite, Telegram, Viber, WhatsUp тощо).

Перевагами таких занять є швидкість, можливість брати участь із мобільних пристроїв. Проте значним недоліком виявилася незручність відправлення довгих повідомлень, відсутність зорового контакту, неможливість контролю постійного залучення кожного учасника до заняття.

Вебзаняття – дистанційні уроки, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми та інші форми навчальних занять, проведені за допомогою засобів телекомунікацій [3]. Цей вид занять передбачає зоровий контакт за допомогою відеозв'язку.

У сучасному світі існує безліч платформ для проведення відеоконференцій. Найвідоміша з них, напевно, Skype. Ця програма є незмінним лідером на ринку вже багато років. Її функціонал справді забезпечує все потрібне для проведення дистанційних лекцій та занять. Безкоштовних можливостей месенджера вистачить не лише для буденних розмов, але і для розширеної комунікації. Програма працює як на Windows, macOS, Linux, Android та iOS, так і у вебверсії. Максимальна кількість учасників: 50, максимальна тривалість конференції: до 4 годин. Є можливість запису конференції. Проте більшість користувачів скаржиться на низьку якість зв'язку, порівняно з більш новими сервісами. Краще зарекомендував себе Zoom. Цей сервіс за період пандемії зрівнявся у популярності зі Skype. Сервіс відмінно підходить як викладачам, вчителям, так і учням. Існує як мобільний додаток, так і програма для комп'ютера і веб-версія. Максимальна кількість учасників конференції – 100 осіб. Але безкоштовно конференція може тривати не більше 40 хвилин. Можливий запис лекцій, працює оперативна служба підтримки.

Ще однією формою організації дистанційних занять є *відеолекції*: коли на екрані транслюється запис виступу лектора, кінофрагментів, анімації, таблиць [2]. Значною перевагою такої форми розповсюдження навчального матеріалу є можливість здобувача освіти самостійно регулювати перебіг лекції, згідно зі своїм індивідуальним темпом засвоєння знань, передивлятися важливі, цікаві або складні моменти по кілька разів. Відеозаписи можуть просто надсилатися кожному здобувачу освіти індивідуально за допомогою електронної пошти або зберігатися на вебсайті закладу освіти чи розповсюджуватися за допомогою відеохостингу.

Найпопулярнішим серед таких є сервіс YouTube, перевагою якого є можливість використання субтитрів, регуляція швидкості програвання відео. Для шкільної та дошкільної освіти існує дитяча версія YouTube без реклами та із суворою цензурою. Недоліком такої форми навчання є неможливість задавати питання викладачу у режимі «онлайн», просити доповнення до певних моментів. Педагог не бачить свою аудиторію, не може скорегувати свою лекцію залежності від того, якими темпами вона засвоює інформацію.

Існують сервіси, створені спеціально для проведення навчання. Вони дають змогу не лише проводити заняття, а й оцінювання знань, планування, організовувати індивідуальний зв'язок з кожним студентом. Такими сервісами є: Human школа, Нові знання, Єдина школа, Moodle, Google Classroom ті інші.

Найголовнішою перевагою цих сервісів є їхня виключно наукова спрямованість. Нічого не буде відволікати здобувача освіти від навчання. Ще однією позитивною якістю є те, що в одній програмі зібрані усі необхідні функції. Проте специфічні програми потребують уміння ними користуватися. І навчати цьому потрібно як викладачів, так і здобувачів освіти.

Отже, можна зробити висновок, що сучасний світ пропонує безліч сервісів для проведення дистанційного навчання. Кожен із них має свої переваги і свої недоліки. Викладач або заклад освіти мають обирати платформу для проведення занять, враховуючи особливості навчального предмету.

Світ постійно розвивається і рухається у напрямі глобалізації, і сфера освіти також. Ідея створення єдиного всесвітнього вільного освітнього простору захопила більшість вчених-педагогів. Дистанційна освіта стає все більш популярною. Безліч людей свідомо обирає навчатися на відстані, оцінюючи всі переваги дистанційного навчання. А після пандемії COVID-19 дистанційне навчання стало ще й виходом із ситуації.

Зараз Україна активно просувається у цій сфері, використовуючи іноземний досвід. Україна вибрала для себе шлях у бік академічної мобільності. А цей шлях передбачає широке застосування дистанційного навчання. І хоча потрібно вирішити ще багато пов'язаних із цим проблем, якщо ми будемо рухатися у тому ж напрямі, дуже скоро зможемо стати на рівні зі світовими осередками дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю., Гриценчук О. О., Жук Ю. О. та ін. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: кол. монографія / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. Київ: Атіка, 2015. С. 77–140.

2. Види дистанційних занять. URL: <http://ukped.com/skarbnichka/674-.html>
3. Пугачев А. С. Дистанционное обучение – способ получения образования. *Молодой ученый*. 2012. № 8. С. 367–369. URL: <https://moluch.ru/archive/43/5242/>

Голубенко Л. М., канд. філол. наук, проф.,
декан факультету романо-германської філології,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна.

Колесниченко Н. Ю.,
д-р пед. наук, проф.,
професор кафедри німецької філології
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Україна

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СПІЛКУВАННЯ КЕРІВНИКІВ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ЧЛЕНАМИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

Різноманітність професійно-педагогічних відносин та міжособистісних контактів, їх змістовна насиченість вимагають від керівників структурних підрозділів сучасних закладів вищої освіти високого рівня управлінської діяльності та спілкування, що суттєво впливають на ефективність діяльності науково-педагогічних співробітників та якість надання ними освітніх послуг. Водночас, в умовах переходу вітчизняних закладів вищої освіти на організацію навчального процесу за європейськими критеріями – на основі реалізації структурованих освітньо-професійних та освітньо-наукових програм [1], значно зростає роль культури управлінської діяльності та колегіального стилю спілкування керівників випускових кафедр факультету з гарантами й членами проєктних груп та груп забезпечення спеціальності, які ініціювали ліцензування та акредитацію освітніх програм. Суттєво, що під час створення освітньої програми з певної спеціальності, визначення її основних (обов'язкових) та вибіркових освітніх компонент [2, с. 27], керівник кафедри має з'ясувати цілу низку проблемних питань, які можуть призвести до конфлікту інтересів, а саме:

- як розроблялися програмні компетентності та результати навчання (процедура, учасники);
- чи залучалися всі зацікавлені сторони та чи були взяті до уваги коментарі від різних груп стейкхолдерів (викладачів, студентів, випускників, роботодавців);